

ip Somers

'In de hete kolen moet ijzer 1400 graden worden, voordat het in de gewenste vorm kan worden gesmeed.'

< Philip Somers: 'Zo wordt van oudsher gesmeed, in een groot vuur. Dat doe ik ook, maar lang niet zo vaak als mensen denken.'

Kijk mee in de werkplaats
van een bijzondere
ambachtsman

“IJZER IS MIJN FAVORIETE METAAL, DAT IS ZO VEELZIJDIG”

Philip Somers begon met edelsmeden, maar werd gegrepen door het grotere werk. In zijn eigen smederij vervaardigt hij alles wat van metaal te maken valt. 'Creativiteit, techniek en de mensen blij maken, dat maakt mijn vak zo fijn. En ik houd van knutselen.'

fotografie ERNIE ENKELAAR | tekst MARGREET VAN SCHAIK

PORTRAIT

^ 'Ijzer is makkelijk, niet duur, perfect om constructies te maken, mooi, functioneel en duurzaam.'

> 'Met de valhamer kan op grotere schaal zwaarder smeedwerk worden uitgevoerd. Met een herhaalde machinale slag valt de hamer neer op het aambeeld.'

^ 'Beneden is mijn werkplaats, waar alle apparatuur staat. De hoogte hier is fijn voor grotere constructies die ik met een kraan omhoog kan hijsen. Op de entresol is het atelier van mijn vrouw, die goudsmid is.'

'Op het moment maak ik samen met een kunstenares een werk van aluminium van drie meter hoog. Dat is weer eens iets anders en ik houd van afwisseling. Samen kijken we of wat zij wil maken technisch ook kan. En ik werk niet veel met aluminium, dat vind ik dan interessant. Zo gaat het steeds. Ik val van de ene opdracht in de andere. Ik zeg ook nooit nee', lacht Philip Somers in zijn werkplaats, waar overal wel iets te zien is. Het grote vuur, waarin ijzer gesmeed wordt, de werkbank waar wordt gelast, geslepen, gepolijst en afgekort, het aambeeld om ijzer op te smeden, de draaibank. 'In alle opdrachten komt het mooiste van mijn werk samen: creativiteit en techniek. En het levert iets bruikbaar op, waar mensen blij van worden.' Philip werkt meestal alleen, wat hij een voordeel vindt. 'Personeel kost ook tijd, dan ben ik liever zelf met mijn handen aan het werk.' Het begon voor Philip allemaal met een tante die goudsmid was. 'Met haar ging ik mee naar Schoonhoven, waar ik eerst de opleiding deed om goudsmid te worden, daarna volgde de opleiding zilversmid. Als ik snap hoe iets moet worden gemaakt, wil ik weer verder, dan krijg ik zin in iets nieuws.'

NAAR ANTWERPEN

Dat 'nieuwe' ontdekte hij tijdens een stage bij een edelsmid in Antwerpen, bij wie hij zes jaar bleef. 'Ik ging erheen voor de sieraden. Maar toen ik ook restauratiewerk voor antiquairs ging doen, kwam ik in aanraking

^ 'Alle op maat gemaakte onderdelen worden door middel van lassen aan elkaar geconstrueerd tot een grote buitenlamp.'

> 'Als ik snap hoe iets moet worden gemaakt, wil ik weer verder, dan krijg ik zin in iets nieuws.'

SMEDERIJ SOMERS

maker Philip Somers (60)
werkplaats 200 m² verdeeld over twee verdiepingen in een pand op een oud defensieterrein in Biltoven, met een smederij en een kraan. Verder is er plek voor de goudsmederij van zijn vrouw Karin Verdell en dochter Lynn Somers en worden twee ruimtes verhuurd aan kunstenaars

online smederijsoners.nl

social media @smederij_somers

technieken Van edelsmeden

tot siersmeedwerk: smeden, lassen, ontwerpen, restaureren, polijsten, zagen, slijpen
favoriet gereedschap 'Mijn werkbank, die zie ik even vaak als mijn bed.'

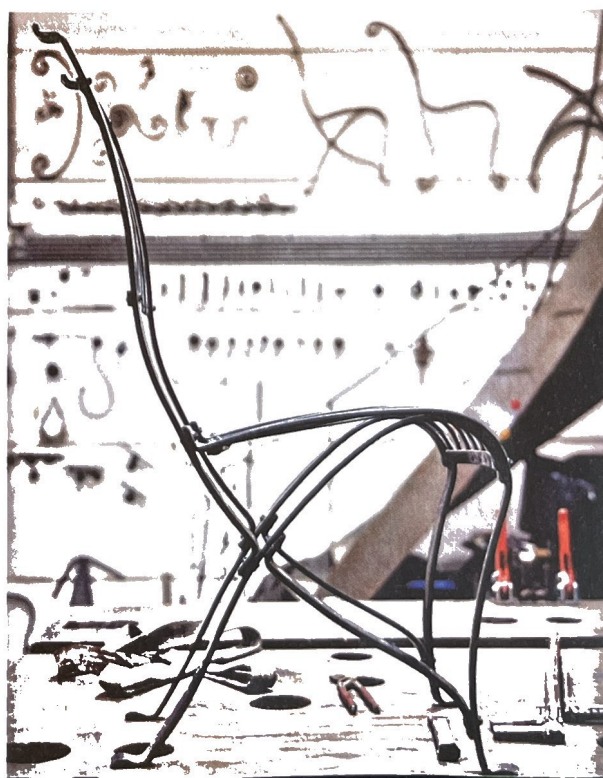
“HET MAAKPROCES
KAN SOMS VEEL
UITPROBEREN,
PLOETEREN EN
ZOEKEN ZIJN,
MAAR DAT VIND
IK JUUST LEUK”

met onedele metalen. Geweldig! Mijn baas begon een opleiding smeden aan de kunstacademie, die ben ik ook gaan volgen. Terug in Nederland heb ik nog een tijdje als middeleeuwse smid in themapark Archeon gewerkt, waar ik liet zien hoe er vroeger in het vuur werd gesmeed. Tegelijkertijd werkte ik voor mezelf in de schuur van mijn vader. Sindsdien rol ik van het een in het ander. Alles van metaal kan Philip maken. 'Ik zie mijn werk als een ambacht en doe het in opdracht. De afgelopen jaren heb ik veel stalen deuren gemaakt, die waren populair. Maar ook lampen, tafelonderstellen, serres, trappen en trapleuningen, overkappingen en kassen: het is maar net waar vraag naar is. De afwisseling is ook wat het boeiend maakt, vind ik.' Naast het maken van smeedwerk restaureert Philip ook. 'Zo heb ik een paar kroonluchters in het paleis op de Dam gerestaureerd, lantaarns van de Beurs van Berlage en ben ik nu bezig met het hekwerk van de Westergasfabriek in Amsterdam. Bij restauratie draait het vooral om het herstellen van wat er nog is. Ik voeg alleen nieuw metaal toe als het niet anders kan.'

GROOT VUUR

'Elke dag op mijn werk is anders, maar het

> 'Ijzer is zo veelzijdig, je kunt er alles mee maken. Zo'n stoel is een geweldige opdracht, samen zoeken naar wat technisch kan met een zo sierlijk mogelijk resultaat.'

< 'Mijn eerste aambeeld komt uit Antwerpen. Als ik hem in de auto kon tillen, mocht ik hem gratis meenemen. Maar 150 kilo was iets boven mijn macht.'

> 'Een stalen serre kan helemaal gemaakt worden zoals je bedenkt. Voor hij de tuin in gaat, wordt hij verzinkt en gepoedercoat, zo is hij bestand tegen alle weersomstandigheden en gaat hij jaren mee.'

^ 'Voor zo'n houtkast las ik metalen platen aan elkaar, door te spelen met vorm en constructie kom ik tot een origineel ontwerp'

v 'Aan siersmeedwerk heb ik mijn hart verpand.'

"IN ALLE KLUSSEN KOMT HET MOOISTE VAN MIJN WERK SAMEN: CREATIVITEIT EN TECHNIEK"

eerste wat ik altijd doe op de werkplaats, is de radio aanzetten. Veel mensen denken dat meteen het smidsvuur aangaat, maar dat is maar een klein deel van mijn werk. Dat grote vuur gebruik je alleen als je ijzerhoudende legeringen, die te hard zijn om koud te vervormen, wilt buigen of in vorm smeden, bijvoorbeeld voor gesmede krullen of ander sierwerk. Als het ijzer heet genoeg is, zo'n 1400°C, sla ik het in vorm op het aambeeld. IJzer kan trouwens ook koud worden vervormd, dat is afhankelijk van de kracht die er nodig is. Als de losse onderdelen voor een werkstuk zijn gesmeed, op maat zijn afgezaagd of vervormd met behulp van bijvoorbeeld de kantbank, om plaatwerk te vouwen, of de profielwals, las ik ze aan elkaar. Daarna ga ik slijpen, schuren en bijkleuren zodat je de naden zo min mogelijk ziet en alle bramen weg zijn. Als laatste laat ik het ijzer verzinken en coaten, zodat het niet gaat oxideren en kleur krijgt.'

LEKKER PLOETEREN

'Elke opdracht start met een idee en een ontwerp of tekening. Waarna ik ga kijken

met welke techniek ik kan maken wat we voor ogen hebben. Dat kan soms veel uitproberen, ploeteren en zoeken zijn, maar dat proces vind ik juist leuk. Overleggen met elkaar, kijken waar we op uitkomen. Natuurlijk is het dan ook fijn als je het op een gegeven moment onder de knie hebt en het proces sneller gaat. Maar al gauw wil ik dan toch weer met iets nieuws aan de slag. En het gekke is, daar hoef ik eigenlijk nooit naar te zoeken. Er komen steeds andere dingen op mijn pad.' IJzer is Philips favoriete metaal. 'Dat is zo veelzijdig. Het is makkelijk, niet duur, perfect om constructies te maken, mooi, functioneel, duurzaam en ik heb nauwelijks afval. Het ijzer dat overblijft, gaat terug naar de hoogovens en wordt hergebruikt. Sowieso werk ik zo duurzaam mogelijk. Het hele dak ligt vol met zonnepanelen waarmee ik mijn eigen energie opwek en de afvalstroom is minimaal. Je kunt me wel een groene smid noemen eigenlijk.'

IN DE TUIN

'Ik maak van alles van ijzer voor de tuin, zoals houtopslagkasten, overkappingen en serres. Die bestaan voor een deel uit aan elkaar gelast plaatwerk, maar daar kan ik ook mijn liefde voor siersmeedwerk in kwijt. Mijn oude Franse voorbeeldboeken, waarin prachtige metaalprofielen staan, zijn mijn inspiratiebron. Maar het moet wel passen bij het huis waar het voor bedoeld is. Soms zijn er ornamenten in de architectuur van het huis die ik kan laten terugkomen in het metaalwerk. Die op zo'n manier toevoegen dat je eigenlijk niet ziet dat het nieuw is, maar dat het lijkt of het er altijd al zat en 'alleen maar' is teruggeplaatst, vind ik geweldig.'

